

Brandjaar 1931

Door Heiko Haasjes

Tot aan de Tweede Wereldoorlog berust het toezicht op de kwaliteit van de brandweer bij de provincie. In 1927 worden de samenwerkende gemeenten Zegwaart en Zoetermeer door de provincie aangesproken op de brandweezorg.

Zo verzoekt de provincie de gemeente tot de aanschaf van een motorspuit en leggen zij de verplichting op om minimaal twee keer per jaar te oefenen. De gemeente Zegwaart vraagt weliswaar al vanaf 1924 offertes aan voor een motorspuit, maar het gemeentebestuur geeft aan dat het wil wachten op de komst van het waterleidingnet, dat vanaf 1928 wordt aangelegd. Dat de zorgen over het functioneren van de brandweer niet onterecht zijn, blijkt in het jaar 1931.

Op 8 oktober 1931 breekt brand uit op de boerderij van W.A. van Reeuwijk aan de Rokkeveenseweg in Zegwaart. Na het brandalarm komen de spuitgasten aan bij het spuihuis in de Dorpsstraat. Tot hun schrik zien zij dat voor de deuren van het spuihuis een tas straatklinkers opgestapeld is, in verband met bestratingswerkzaamheden in de Dorpsstraat. Als na enige tijd de stapel stenen is verwijderd en het spuihuisje wordt geopend, zien ze dat er geen brandspuit aanwezig is. Na enig zoekwerk blijkt dat de brandspuit is verplaatst naar het spuihuis aan de Leidschewallen bij de Zoetermeerse brandspuit, zonder dat de spuitgasten daarvan in kennis zijn gesteld.

Rechts zichtbaar naast de electriciteitsmast, het spuihuisje van de Dorpsstraat, met twee dubbeledeuren

Na deze tegenslag wordt uitgerukt naar het brandadres. Ter plaatse ontbreekt een leidinggevende waardoor een ieder maar doet wat hij zelf nodig acht. Uiteindelijk komt de brandspuit in actie, echter door de staat van de sloot geeft deze alleen modder. Hierop wordt besloten om af te leggen op de waterleidingnet, echter de kraansleutel ontbreekt. Met behulp van een kachelpook weten de spuitgasten de kraan open te draaien en na het goed leggen van de slagen kan gestart worden met de blussing. Mogelijk was dit de eerste keer dat de net aangelegde waterleiding voor brandbestrijding is gebruikt.

Of het niet genoeg is worden de spuitgasten gehinderd door de vele nieuwsgierigen die deze brand zien als een leuke attractie en als welkome afwisseling in het saaie dorpsleven. Vanuit het publiek komen vreugdekreten en uitlatingen als er tijdens het blussen weer iets mis gaat.

De aanwezige politie treedt niet op met als gevolg dat baldadige

jeugd probeert het vuur weer aan te wakkeren door hout te gooien op de smeulende resten. Uiteindelijk branden drie hooibergen, twee schuren en een gedeelte van de boerenhofstede af. Het woonhuis blijft gespaard.

Deze taferelen blijven niet onopgemerkt en bereiken zelfs de landelijke pers. Leo Lens van het dagblad "De Rotterdammer" maakt hierop het bijgevoegde vers over de in zijn ogen typische plattelandstoestanden. In hetzelfde jaar vinden nog meer branden plaats: op een bepaald moment breken binnen een etmaal vijf branden uit en tot drie keer toe breekt brand uit bij A. van Straalen. Bij de laatste brand gaat men uit van brandstichting. Een beloning van 750 gulden wordt uitgelooft aan degene die meer inlichtingen kan geven over de vermoedelijke schuldige van de brand.

Voor de gravin die woont in de Drie Hofsteden zijn de branden en functioneren van de brandweer

aanleiding om een brief te schrijven aan de burgemeester over de gang van zaken. De vele kritieken zorgen er voor dat betere afspraken worden gemaakt en dat er schriftelijke instructies komen voor het brandweer - personeel.

Uiteindelijk duurt het tot 1939 dat het gemeentebestuur een besluit neemt voor de aanschaf van een autospuit. Deze wordt geleverd in 1940 en zo komt er echte verbetering in de brandbestrijding in Zoetermeer.

Meer op: www.geschiedenisbrandweersoetermeer.nl

Aan hem of haar die aanwijzingen of inlichtingen kan verschaffen waardoor de eventuele schuldige(n) aan de branden bij A. van Straalen kunnen worden opgespoord en veroordeeld, wordt een beloning van
zevenhonderd vijftig gulden
uitgekeerd.
Zoetermeer. Zegwaart 25/2. 1832.
De Burgemeester.

Vit de brand ben je

Zegwaart! zeg je bent het waard,
Dat ik je bezinge,
Dat je brandweerlijk roem
iedereen doordringe!

Brand in Zegwaart! haal de spuit!
't Blusserscorps, verschenen,
Vindt de deur van 't brandspuihuis
Geblokkeerd met stenen.

Haast je! Raapt de stenen weg!
Smijt de deuren open!
't Hol is leeg! de vuurvraat is
Stiekum weggeslopen.

Even denken allemaal!...
Hollen met z'n allen!
't Brandbluswonder is gestald
Op de Leidse Wallen!

Ha! daar is de brandschavuit!
Vlug het beest naar buiten!
Sleept hem naar de vuurpoel toe!
Stoppen jongens! Spuiten!

Ho! de sleutel van de kraan,
Waar is die gebleven?
't Komt in orde! Draaien maar!
Pompen! Water geven!...

Als op d' uitgebrande brand
D' eerste stralen dalen,
Kan zich 't brandweerleger tot
Nablussen bepalen...

't Rode haantje heeft zich zat,
Zegwaarts zat gevreten
En zit op een rokend spant
Rustig uit te zweten.